

Сучасні технології навчання риторики

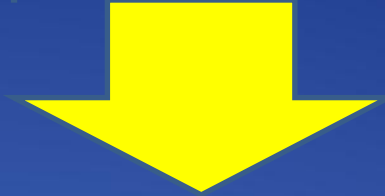
Презентацію підготувала

студентка 62 групи

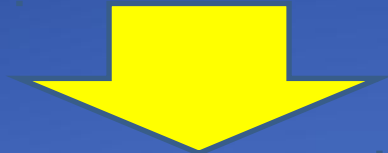
Шнир Наталія Василівна

План:

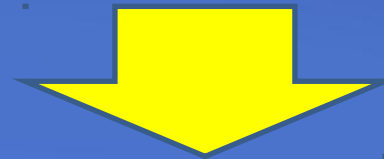
Поняття про науку риторику

Принципи навчання риторики

Методи навчання риторики

Засоби навчання риторики

Література:

Голуб Н. Б. Система вправ з риторики для студентів педагогічних спеціальностей / Ніна Борисівна Голуб // Дивослово. – 2007. – №12. – с. 21 – 25.

Мацько Л. І., Мацько О. М. Риторика: Навч. посіб. – К.: Вища школа, 2003. – с. 240.

Освітні технології / За ред. О. М. Пєхоти. – К.: А. С. К., 2001. – с. 17.

Пометун О. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: науково-методичний посібник / О. Пометун, Л. Пироженко: за ред. О. І. Пометун. – К.: А. С. К., 2006. – с. 193.

Сагач Г. М. Риторика. – К. ВД „Ін Юре“, 2000

Абрамович С. Д. Риторика загальна та судова: навч. посіб. / Абрамович С. Д., Молдован В. В., Чикарькова М. Ю. – К.: Юрінком Інтер, 2002. – с. 416.

РИТОРИКА

Як навчальна дисципліна, покликана формувати
вміння

логічно мислити

**красиво й
переконливо говорити,**

вільно спілкуватися
в будь-яких ситуаціях,

виховувати в собі
високоморальну
особистість.

РИТОРИКА

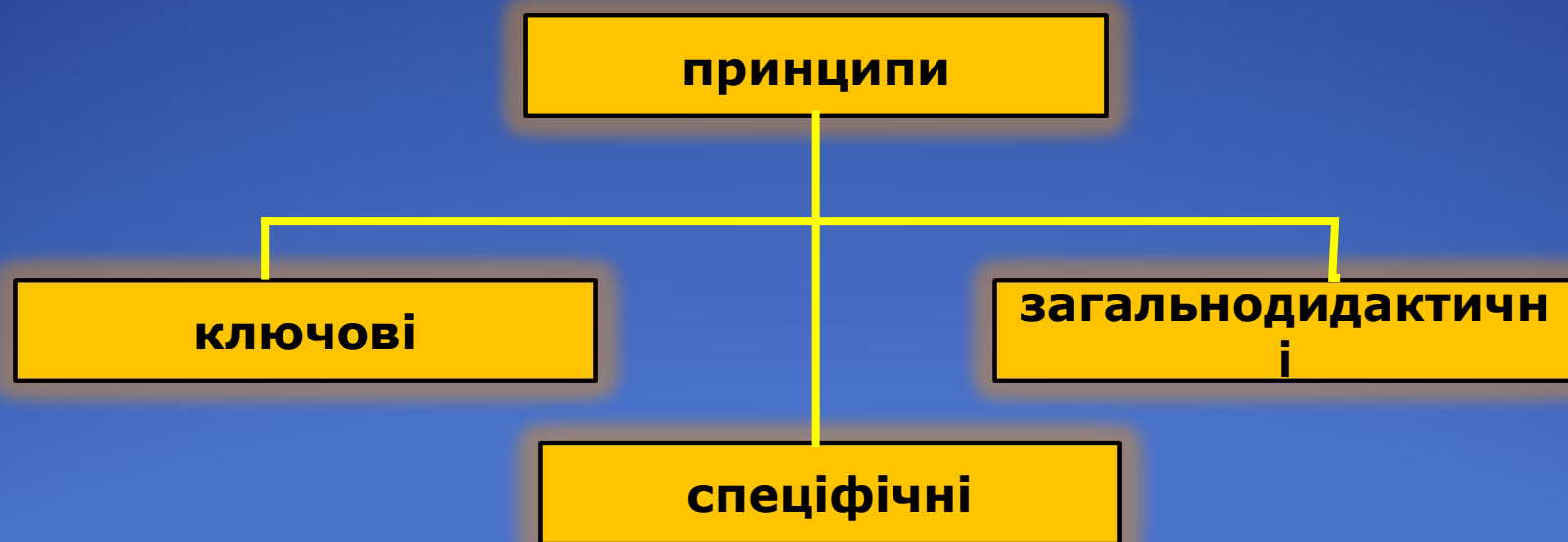
Ефективність процесу навчання риторики великою мірою **залежить** від розуміння суті технологій, принципів, методів та засобів навчання.

Принципи навчання риторики – це основні орієнтири перебудови навчально-виховного процесу, як запорука високих результатів навчальної діяльності

Н. Голуб

принципи

```
graph TD; A[принципи] --> B[ключові]; A --> C[загальнодидактичні]; A --> D[специфічні]; B --> B1[гуманізація, демократизація, гуманітаризація, національне спрямування, безперервність]; C --> C1[науковості, систематичності й послідовності, наступності й перспективності, зв'язку теорії з практикою, наочності, доступності, свідомості]; D --> D1[культуровідповідності, ціннісний, стимулювання самостійності й творчості, гармонізуючого діалогу, активізування взаємовпливу навчання риторики й української мови];
```

ключові

гуманізація,
демократизація,
гуманітаризація,
національне
спрямування,
безперервність

загальнодидактичні

науковості,
систематичності й послідовності,
наступності й перспективності,
зв'язку теорії з практикою,
наочності,
доступності,
свідомості

специфічні

культуровідповідності,
ціннісний,
стимулювання самостійності й творчості,
гармонізуючого діалогу,
активізування взаємовпливу навчання риторики й української мови

Методи навчання – це система цілеспрямованих дій вчителя та учнів, що організовує пізнавальну і практичну діяльність учнів спрямовану на розв'язання навчально-виховних завдань.

методи

```
graph TD; A[методи] --> B[за О.Біляєвим]; A --> C[за Н.Голуб, О.Пометун]
```

за О.Біляєвим

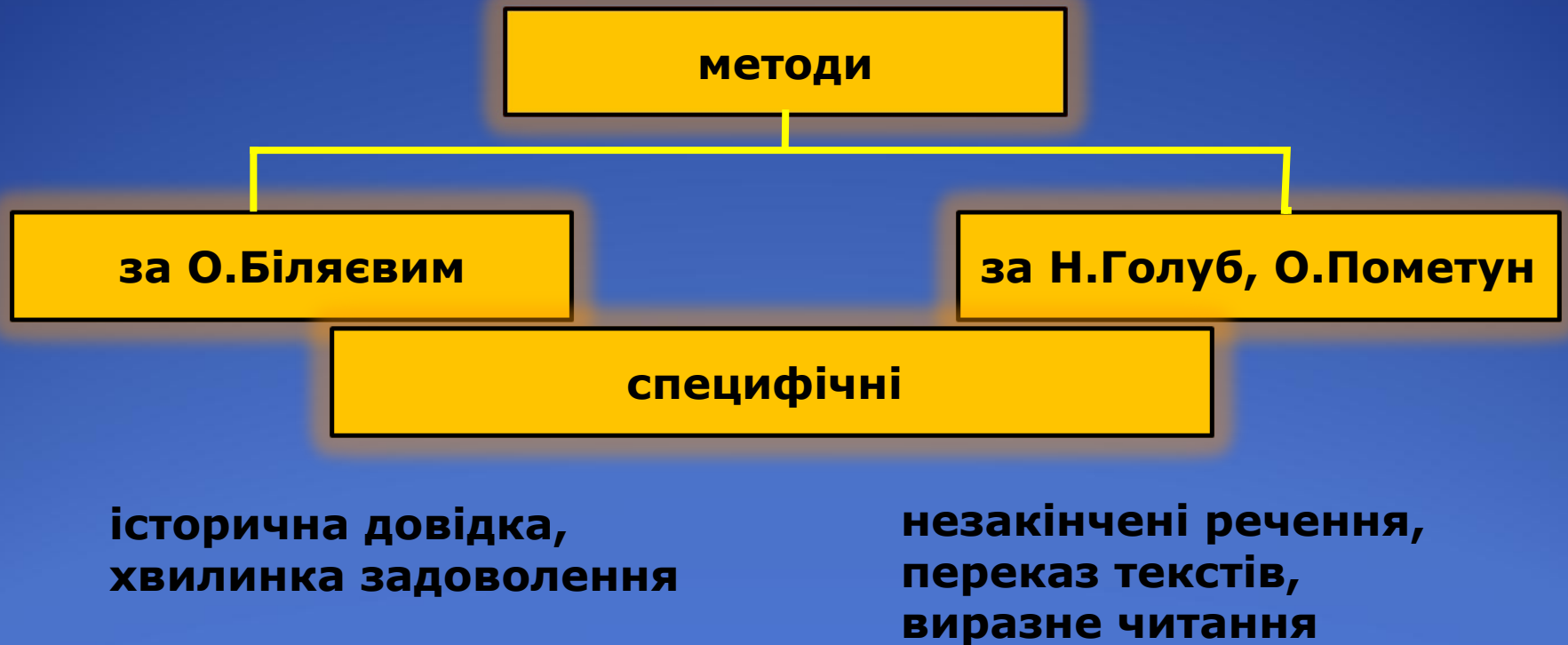
викладу вчителем матеріалу,
бесіди,
спостереження й аналіз
мовних явищ,
робота з підручником,
метод вправ,
проблемні методи

за Н.Голуб, О.Пометун

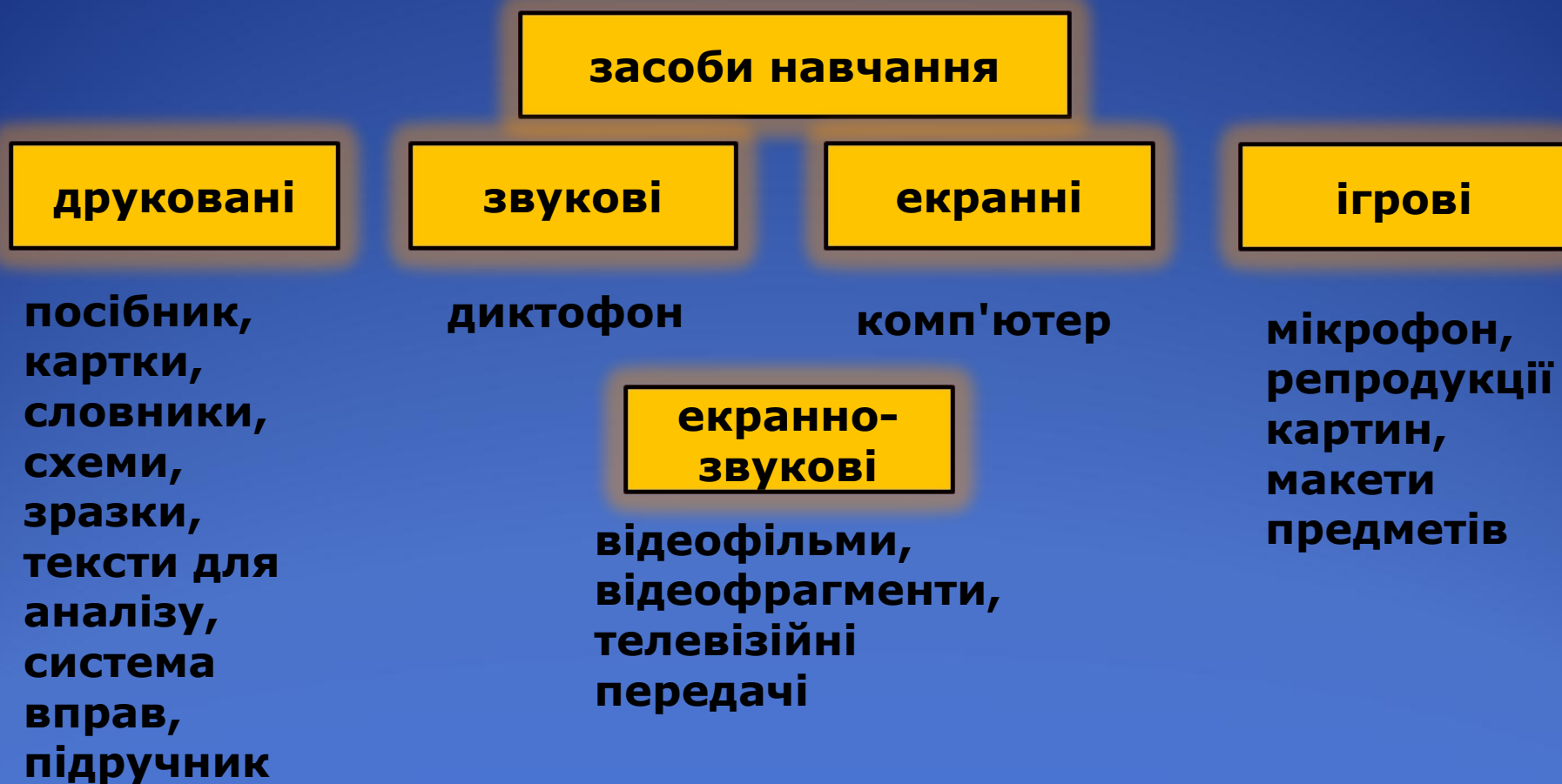
дискусія, діалог,
тренінги (спеціально організоване
спілкування, де вирішуються питання розвитку
особистості),
формування комунікативних навичок),
рефлексія (сприяє розвитку критичного
мислення),
ігри, мікрофон, мозковий штурм,
акваріум, метод прес

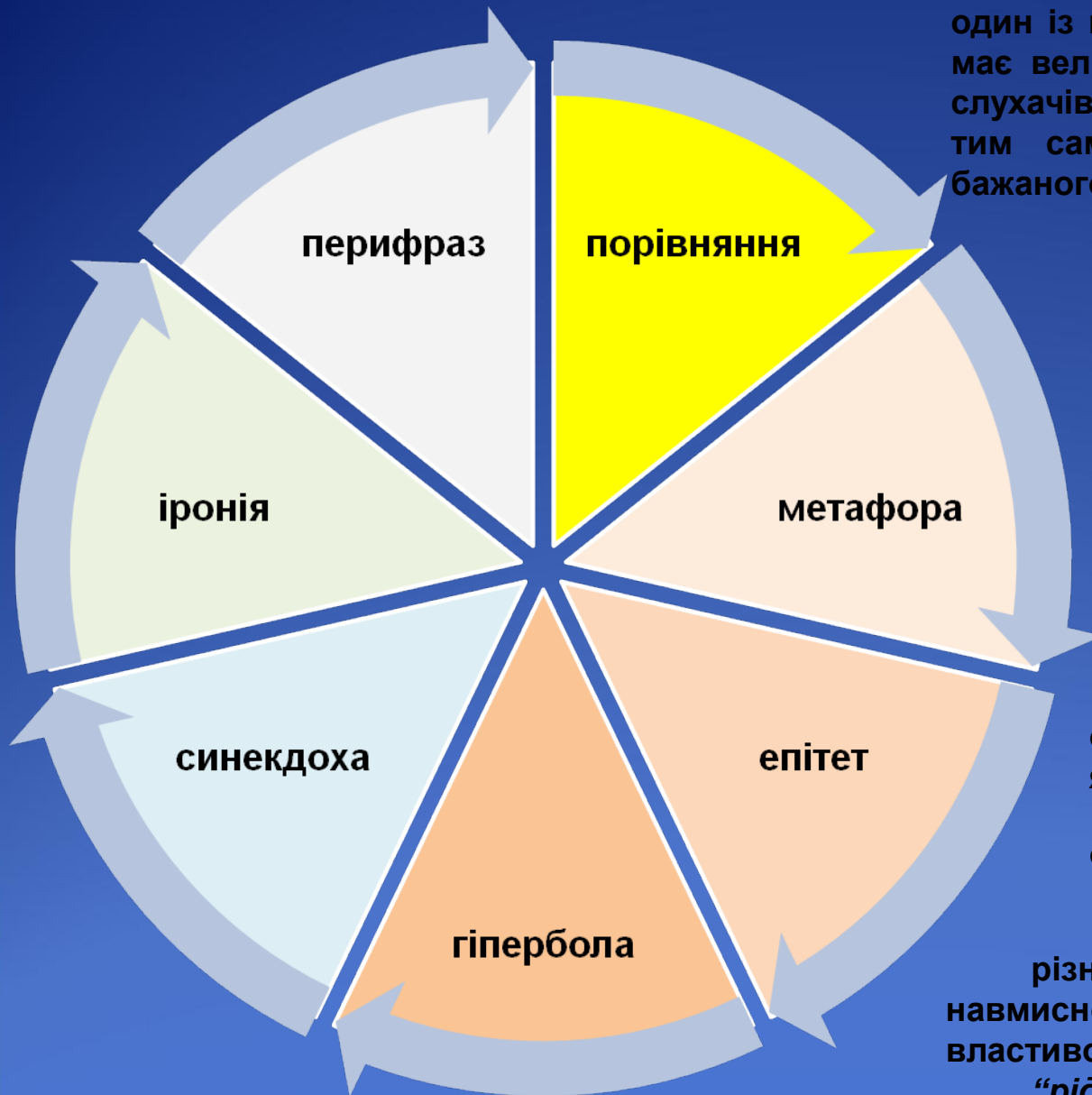
Методи навчання – це система цілеспрямованих дій вчителя та учнів, що організовує пізнавальну і практичну діяльність учнів спрямовану на розв'язання навчально-виховних завдань.

Засоби навчання риторики – це матеріальний чи ідеальний об'єкт, що використовується учителем чи учнем для засвоєння знань.

ТРОПИ як засіб створення естетичного ефекту мови

один із найчастіше вживаних прийомів, що має велику переконливу силу, стимулює у слухачів асоціативне й образне мислення і тим самим дає оратору змогу досягти бажаного ефекту.

перенесення назви одного предмета на інший, це мовне зближення двох явищ за схожістю або контрастом.

*„дрімає всесвіт на травині,
підперши зіркою щоку...” (Т. Мельничук)*

образне означення предмета, явища, що розкриває його суть.

„Ой, ти дівчино, ясна зоре!” (І. Франко)

різновид тропів, що полягає у навмисному перебільшенні властивостей, якостей предметів і явищ.

*“рідкісний птах долетить до
середини Дніпра”*

Групова технологія

суть полягає в постійній взаємодії всіх учнів класу, де кожен стає активним, рівноправним учасником пізнавального процесу.

Групова діяльність дає змогу учням:

- здобувати більше інформації;
- активніше працювати;
- бути впевненим у своїх знаннях і вміннях;
- спілкуватися з товаришами, діставати від них допомогу;
- переконуватися у правильності своїх міркувань;
- почуватися комфортно, захищено.

ВПРАВИ З РИТОРИКИ

доцільно класифікувати за організаційною ознакою:

підготовчі

спрямовані на формування умінь визначити тему виступу, формулювати мету, опрацьовувати матеріал)

репродуктивно-продуктивні

сприяють тренуванню дихання, голосу, дикції, пам'яті

творчі

спрямовані на формування умінь і навичок композиційно, логічно і стилістично правильно будувати текст виступу

аналітичні

розвивають аналітичне мислення, формують уміння й навички риторичного аналізу тексту і аналізу публічного виступу

ВПРАВИ З РИТОРИКИ

(приклади)

підготовчі

зробіть короткий бібліографічний огляд на одну з тем:

„Риторика Давньої Греції“,
„Секрети успішного виступу“

репродуктивно-продуктивні

зверніться з трибуни до аудиторії (однокласників, вчителів, батьків, гостей); вивчіть і виголосіть вступну частину промови, що вам сподобалася; придумайте ситуації та зверніться з ними до різних людей

творчі

до поданих діалогів придумайте закінчення:

- а) – Матусю, подивися яка краса!
  - Справді, цей ліс чудовий?
  - Тоді чому ми так рідко сюди приходимо?
- б) – Діду, а що ви там слухаєте?
  - Слухаю, як шумлять листочки, ану ж прислухайся і ти!

аналітичні

проаналізуйте виступ свого однокласника (зміст виступу; структура виступу; контакт з аудиторією; характеристика оратора, його вмінь і навичок; характеристика аудиторії)

ВИСНОВКИ

Риторика в сучасній українській загальноосвітній школі **є необхідною передумовою підвищення освітнього і культурного рівня** старшокласників.

Багатьма педагогами доведено, що **інноваційні технології навчання риторики позитивно впливають** на розвиток мовленнєвих здібностей, розвивають в учнів активність та творчу уяву, сприяють підвищенню пізнавального інтересу до риторики.

Риторична освіта сьогодні – це **не тільки теорія і практика, а ще й філософія мовленнєвого спілкування.**

Дякую за увагу!

